

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

1/582

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1253 /1902

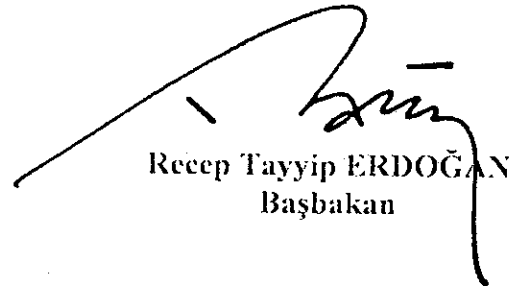
01/5/2008

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kültür ve Turizm Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'na 21/4/2008 tarihinde kararlaştırılan "Çoğaltılmış Fikir ve Sanat Eserlerini Derleme Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Adalat			
Baş Komisyon	Milletvekili, K. ve K. Genel Kurul, 12.5.2008			
Tarih:	12.5.2008 F. No: 1/582			
Md. Y.	Müdd.	D. Bşk.	G. Sek. Y.	Gen. Sek.
				
BAŞKAN				

GENEL GEREKÇE

Bir ülkenin kültürel varlığını oluşturan fikir ve sanat eserlerinin toplumun bilgi ve yararına sunulması, arşivlenip korunması ve gelecek nesillere aktarılması o ülkede çoğaltılan fikir ve sanat eserlerinin derlenmesi ile mümkündür.

Milli ve kültürel varlıkları oluşturan fikir ve sanat eserlerinin toplanması, saklanması, duyurulması, istifadeye sunulması ve gelecek kuşaklara aktarılması Devletin en önemli görevlerinden biridir. Bu sebeple, hemen hemen her ülkede derleme kanunları bulunmaktadır. Derleme kanunları devletlerin bu görevlerini etkili ve sağlıklı bir biçimde yerine getirme isteğinin bir sonucudur.

Nitekim, üyesi bulunduğumuz Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO)'nın, Eylül 1977'de Paris'te gerçekleştirdiği Milli Bibliyografyalar konulu milletlerarası kongrede, derleme kanunlarının önemi üzerinde durulmuş ve UNESCO'ya üye olan ülkelerin "derleme" konusunda yürürlükteki yasaları yeniden gözden geçirmeleri ve bunları günün ve geleceğin ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlemeleri kararlaştırılmıştır. Bu önemli ihtiyacı aynı surette hisseden ülkelerin çoğu, "Depot Legal" kanunları ile kendi ülkelerinde yayımlanan bütün fikir eserlerinin belirli bir miktarını, yayımını müteakip, basımevlerinden ve yayımcılardan almakta, milli kütüphanelerinde ve diğer bazı kütüphanelerinde toplamaktadır. Kütüphaneler, bilgisayar otomasyon tekniklerinden faydalanarak yayımladıkları milli bibliyografyalar ile ülkelerinin basılı ve çoğaltılmış fikir eserlerini dünyaya tanıtarak kültürel varlıklarını korumaktadır.

Ülkemizde yayımlanan fikir ve sanat eserlerinin toplanması, saklanması ve kullanıma sunulmasının önemi ve gerekliliği yıllar önce anlaşılmış ve 21/6/1934 tarihinde 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu çıkarılarak Türkiye'de her türlü baskı yöntemi ile basılıp yayımlanan eserlerin beş nüshası Devlet nüshası olarak derlenerek belirli kütüphanelerde hizmete sunulmuştur. 1934 yılında Atatürk'ün de ilgilenmesi ile kanunlaşan Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanununun hazırlanması sırasında eski Fransız "Depot Legal" kanunundan yararlanılmıştır.

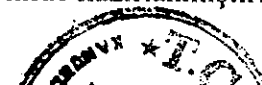
Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler sonucunda, yayımcılıkta ve yayım türlerinde çok önemli gelişmeler olmuş; baskı yöntemleri dışında gelişen yeni çoğaltma usulleri ile çok miktarda bilim, fikir ve sanat eseri üretilmiş bulunmaktadır. Mevcut Kanunla bunların Devlet nüshası olarak derlenmesi mümkün olamamaktadır. Bu nedenle, bu tür yeni çoğaltma yöntemleriyle üretilen eserlerin de kapsama alınması gerekmektedir. Bu doğrultuda benimsenen derleme politikasına göre derleme kütüphanesinin, derleme nüshasının, derleme mükellefinin ve cezai hükümlerinin belirlenmesi, 2527 sayılı Kanunun adının da günümüz koşullarına göre değiştirilmesi gerekli hale gelmiştir.

Yüzyılımızın bilgi çağı olması nedeniyle Dünyada hızlı bir bilgi üretimi ve kullanımı söz konusudur. Bilginin hızlı artışı ülkemizde basılan, yayımlanan ve dağıtılan materyallerin takip edilmesini ve kullanıma hazır hale getirilmesini hem gerekli kılmakta hem de zorlaştırmaktadır. Bu doğrultuda milli koleksiyonların çoğaltılması, kültürel mirasın muhafazası, insan hafızasından silinebilecek bilgileri içeren materyallerin toplanarak ulusal belleğin oluşturulması ve kaynak olarak kullanılması amacıyla Kanun güncelleştirilmekte ve yeni çoğaltma yöntemleri ile üretilen eserler de bu kapsama alınmaktadır.

Bu nedenle, günün ihtiyaçlarına cevap veremeyen yürürlükteki 2527 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılarak teknolojik ve sosyal şartlara uygun yeni bir düzenleme yapılmaktadır. Bu yeni düzenleme ile, 2527 sayılı Kanunda yer alan İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi ile İzmir Milli Kütüphanesine derleme nüshaları verme yükümlülüğü, bu kütüphanelerin bütçe, bina ve personel sorunları nedeniyle, amacına uygun hizmet sunamadıkları için kaldırılmaktadır.

Diğer yandan, günümüzde bilgi, fikir ve sanat eserlerinin maliyetlerinin yüksekliği ve derleme nüshası sayısının artırılması, derlemeyi veren basımevlerini ve yayımcıları mali külfete sokmaktadır. Bedelsiz verilen bu nüshaların getireceği mali yükü hafifletmek için verilen eserlerin bedeli, kazancın saptanmasında gider olarak dikkate alınmaktadır.

Temelde bilgi, fikir ve sanat eserlerinin devlet nüshası olarak derlenerek gelecek nesillere aktarılması için korunmasını ve hizmete sunulmasını amaç edinen Tasarı, yukarıda belirtilen hususların ışığı altında günün şartlarına ve yeni ihtiyaçlara cevap verecek şekilde hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile; kültürel varlığı oluşturan basılmış veya çoğaltılmış fikir ve sanat eserlerinin, ülkemizin kültür birikiminin gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla derlenmesi düzenlenmektedir.

MADDE 2- Madde ile, çeşitli yöntemlerle basılmış veya çoğaltılmış fikir ve sanat eserlerinin devletçe derlenmesi ile derleme usul ve esaslarının bu Kanunda düzenlendiği belirtilmektedir.

MADDE 3- Madde ile, Kanunda geçen Bakanlık, derleme kütüphanesi, derleme müdürlüğü, derleme bürosu, derleme mükellefi ve derleme nüshası ifadelerinin tanımları yapılmaktadır.

MADDE 4- Maddede, yurt içinde derlenecek basılmış veya çoğaltılmış fikir ve sanat eserleri belirtilmektedir.

MADDE 5- Madde ile; Türkiye’de araştırma yapanlardan, yurt dışında bu araştırmaya dayalı eser yayımlayanların eserleri ile Türkiye sınırları içinde faaliyet gösteren derleme mükelleflerinin yurt dışında basımını, çoğaltılmasını ve yayımlanmasını sağladıkları eserlerin derleneceği belirtilmektedir.

MADDE 6- Madde ile, derleme mükellefleri belirtilmektedir.

MADDE 7- Maddede, derleme işlerinin Bakanlık tarafından yürütülmesi ve koordine edilmesi ile derleme iş ve işlemlerinin çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

MADDE 8- Maddede, derleme nüshalarının sayısı ve gönderileceği kütüphaneler belirtilmektedir. Bu yeni düzenleme ile eski Kanunda yer alan; İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi ile İzmir Milli Kütüphanesine derleme nüshaları verme yükümlülüğü, bu kütüphanelerin bütçe, bina ve personel sorunları nedeniyle, amacına uygun hizmet sunamadıkları için kaldırılmaktadır.

MADDE 9- Maddede, derleme mükelleflerinin sorumlulukları düzenlenmektedir.

MADDE 10- Maddede, derleme yükümlülüklerini yerine getirmeyen derleme mükelleflerine uygulanacak yaptırımlar belirtilmektedir.

MADDE 11- Maddede, derleme mükellefiyetinin yerine getirilmemesinden dolayı verilen cezaya itiraz ve derleme mükelleflerinin yerine getirmedikleri yükümlülükleri nedeniyle verilen cezaların nasıl tahsil edileceği belirtilmektedir.

MADDE 12- Maddede, bu Kanunda öngörülen derlemenin diğer kanunlarla derlenen eserlerle bir ilişkisi olmadığı belirtilmektedir.

MADDE 13- Maddede, derleme nüshası olarak verilen eserlerin maliyet bedellerinin, kazancın tespitinde gider olarak gösterilebileceği, gider fazlalığından doğan zararın bir sonraki yıla devredilemeyeceği belirtilmektedir.

MADDE 14- Maddede, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan mevzuat belirlenmekte, ayrıca mevzuatta 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanununa yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılacağı hükme bağlanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Maddede, bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmeliğin hazırlanma süresi belirtilmektedir.

MADDE 15- Yürürlük maddesidir.

ÇOĞALTILMIŞ FİKİR VE SANAT ESERLERİNİ DERLEME KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, ülkemizin kültürel varlığı ile bilgi birikimini oluşturan fikir ve sanat eserlerinin basılmış veya çoğaltılmış nüshaları ile ikili ya da çok taraflı anlaşmalar uyarınca yurt dışında basılan veya çoğaltılan fikir ve sanat eserlerinin etkin, sağlıklı ve eksiksiz bir biçimde toplanması, gelecek kuşaklara aktarılması, elverişli ortamlarda saklanması, korunması, düzenlenmesi ve toplumun bilgi ve yararına sunulmasına ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun; her çeşit basma, ozalit, teksir, ofset, optik, manyetik, elektronik ve diğer çoğaltma yöntemleri ile satılmak, ya da parasız dağıtılmak üzere üretilen çoğaltılmış fikir ve sanat eserinin derlenmesini, derleme işlemlerini yürütecek birimleri ve derlemeye ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
- b) Derleme kütüphanesi: Bu Kanun uyarınca, derlenen çoğaltılmış fikir ve sanat eserlerinin gönderildiği kütüphaneleri,
- c) Derleme müdürlüğü: İstanbul'da derleme işlemlerini yapacak olan birimi;
- ç) Derleme bürosu: Derleme mükelleflerince illerde ve ilçelerde derleme nüshalarının teslim edildiği birimi,
- d) Derleme mükellefi: Derleme nüshalarını derleme müdürlüğüne veya derleme bürolarına vermekle yükümlü gerçek ya da tüzel kişiyi,
- e) Derleme nüshası: Bu Kanun kapsamında derlenen fikir ve sanat eserlerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Derlenecek Eserler

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde derlenecek eserler

MADDE 4- (1) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde basılan veya çoğaltılan, aşağıda belirtilen her türlü eser, bu Kanun kapsamında derlenir:

- a) Kitap, kabartma harfli kitap, kitapçık, ansiklopedi, albüm, atlas ve nota gibi tek başına ya da bir takımın veya bir dizinin parçası niteliğinde olan ayrı yayımlanmış eserler.
- b) Gazete, dergi, yıllık, bülten, takvim gibi süreli yayınlar.
- c) Afiş, kartpostal, gravür, reproduksiyon, basılı fotoğraf gibi grafik eserler.
- ç) Veri içeren her türlü slayt, şerit, film parçası, makara, kaset, kartuş, film ve mikroform gibi materyal.
- d) Her türlü bilgisayar, müzik ve video cihazlarında kullanılmak üzere üretilmiş ses, görüntü ve veri içeren optik ve manyetik ortamlara kaydedilerek çoğaltılmış eserler.
- e) Prospektüsleriyle birlikte blok veya tek olarak pul ve kağıt paralar.
- f) Coğrafik, jeolojik, topografik ya da meteorolojik harita, plan ve krokiler.
- g) Türkçe olarak yurt dışında basımı veya çoğaltımı yapılarak, yurt içinde satışı ve dağıtımı yapılan eserler.

Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında derlenecek eserler

MADDE 5- (1) Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında derlenecek eserler şunlardır:

- a) Yürürlükteki kanunlar ile ikili ya da çok taraflı anlaşmalar uyarınca, yabancı uyruklu gerçek ya da tüzel kişilerin Türkiye'deki kütüphane, müze, arşiv ve belgeliklerden yararlanarak hazırlamış oldukları

olarak yurt dışında yayımlanmış veya çoğaltmış oldukları eserler.

b) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde faaliyet gösteren derleme mükelleflerinin yurt dışında basımını, çoğaltılmasını ve yayımlanmasını sağladıkları eserler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Derleme Esasları ve Uygulanması

Derleme mükellefleri

MADDE 6- (1) Derleme mükellefleri şunlardır:

a) 4 üncü maddenin (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilmiş eserler için; gerçek ya da tüzel kişi yayıncı, yayıncının olmadığı durumda basımevi ya da matbaa.

b) 4 üncü maddenin (ç) ve (d) bentlerinde belirtilmiş eserler için; yapımcı ya da üretici gerçek ya da tüzel kişi.

c) 4 üncü maddenin (e) ve (f) bentlerinde belirtilmiş eserler için; kullanmak ya da dağıtmak üzere çoğaltma işlemlerini yapan gerçek ya da tüzel kişi.

ç) 5 inci maddenin (a) bendinde belirtilmiş eserler için; hazırlayan gerçek ya da tüzel kişi.

d) 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilmiş eserler için; basım, çoğaltma veya yayımlama işini yaptıran gerçek ya da tüzel kişi.

e) 4 üncü maddenin (g) bendinde belirtilen eserler için, bu eserlerin yurt içinde satışını ve dağıtımını yapan gerçek ya da tüzel kişi.

Derleme işlerini yürütecek birimler ve görevleri

MADDE 7- (1) Derleme işleri, Bakanlık tarafından yürütülür ve koordine edilir.

(2) Derleme işlemlerinin ve derleme ile amaçlanan hizmetlerin etkin bir biçimde yürütülebilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Derleme nüshalarının sayısı ve gönderileceği kütüphaneler

MADDE 8- (1) Derleme nüshalarının sayısı ve gönderileceği kütüphaneler şunlardır:

a) 4 üncü maddenin (a), (b), (g) ve 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilmiş eserler, yerel gazeteler hariç, dört nüsha derlenerek bir adedi Milli Kütüphaneye, bir adedi 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphane Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğüne, bir adedi İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesine, bir adedi de Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesine gönderilir.

b) 4 üncü maddenin (c), (ç), (d), (e) ve (f) bentleri ile 5 inci maddenin (a) bendinde belirtilmiş eserler ve yerel gazeteler birer nüsha derlenerek sadece Milli Kütüphaneye gönderilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk ve Yaptırımlar

Derleme mükelleflerinin sorumlulukları

MADDE 9- (1) Derleme nüshalarının, çoğaltılmış diğer kopyalarla aynı olması zorunludur. Ciltlemenin basımeviden ayrı bir yerde yapılması, yayınevinin ya da basımevinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(2) Derleme nüshaları çoğaltma işlemini izleyen onbeş gün içerisinde eksiksiz ve hatasız olarak derleme müdürlüğü veya derleme bürosuna teslim edilir. 4 üncü maddenin (g) bendi ile 5 inci maddede belirtilen eserler için teslim etme süresi altmış gündür.

(3) Derleme kütüphanelerinin belirlediği yanlış, eksik ya da ciltsiz nüshalar, derleme mükelleflerince en geç onbeş gün içerisinde değiştirilir.

(4) 6 ncı maddenin (ç) bendinde belirtilen derleme mükellefleri gerekli izin için başvurduklarında kendilerinden bu Kanun hükümlerine uyacaklarına ilişkin imzalı belge alınır.

İdari para cezası

Madde 10- (1) Bu Kanunda yer alan sorumluluklarını yerine getirmeyen derleme mükelleflerine, derlemenin yapıldığı yerdeki en büyük mülki amir tarafından uygulanacak yaptırımlar şunlardır:

a) 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen derleme mükellefleri, her derleme nüshası için bin Yeni Türk Lirasından beş bin Yeni Türk Lirasına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. İdari para cezası, tutanağın tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir.

b) 6 ncı maddenin (ç) bendinde belirtilmiş derleme mükelleflerinden, 9 uncu maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler, bu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri sürece bir daha izin belgesi alamazlar.

Cezaya itiraz ve cezaların tahsili

MADDE 11- (1) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları hakkında, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uygulanır. Para cezasını ödemiş olmak, derlemeye ilişkin yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer kanunlara göre derlenen eserler

MADDE 12- (1) Bu Kanun uyarınca derlenen eserler kütüphane ve arşiv hizmetlerine yöneliktir. 5187 sayılı Basın Kanununun 10 uncu maddesi ile 5681 sayılı Matbaalar Kanununun 4 üncü maddesi gereğince verilen nüshalar, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Derleme nüshası olarak verilen eserlerin maliyet bedelinin gider yazılması

MADDE 13- (1) Derleme nüshası olarak verilen eserlerin maliyet bedeli, kazancın saptanmasında gider olarak dikkate alınır. Bu şekilde gider fazlalığından doğan zarar bir sonraki yıla devredilemez.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 14- (1) 21/6/1934 tarihli ve 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu ile 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun ek 5 inci maddesi ve ek 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Diğer mevzuatta, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır.

Yönetmelik

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunda belirtilen yönetmelik, Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Bakanlık tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur. Bu süre içerisinde yapılacak derleme iş ve işlemleri, mevcut mevzuat hükümlerine göre yürütülür.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/1321

Yürürlük

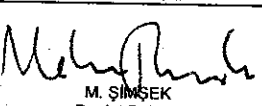
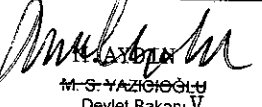
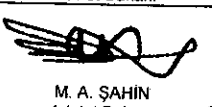
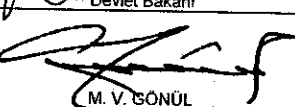
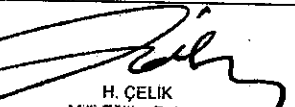
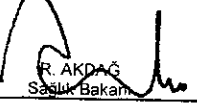
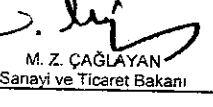
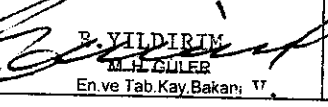
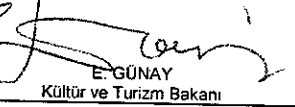
MADDE 15- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. YAZICI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 N. EKREN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. İYDİN Devlet Bakanı
 M. BAŞESGİOĞLU Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı	 M. ÇUBUKÇU Devlet Bakanı	 M. ŞİMŞEK Devlet Bakanı
 M. S. YAZICIOĞLU Devlet Bakanı V.	 M. A. ŞAHİN Adalet Bakanı	 M. V. GÖNÜL Millî Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı
 A. BABACAN Dışişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı	 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 F. N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı
 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı	 M. M. EKER Tarım ve Köylüleri Bakanı	 F. ÇELİK Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı
 M. Z. ÇAĞLAYAN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 B. YILDIRIM En. ve Tab. Kay. Bakanı	 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 V. EROĞLU Çevre ve Orman Bakanı